

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 Ft - kr.
Félévre 5 " " "
Negyedévre 2 " 50 " "
Égy hónapra 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr

Felölös szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábrós petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s több soros híradások alkú szerint jutányos arón vetetnek fel. Bélyegdíj nélkül külön beiktatásért 30 kr

A magyar dicsőségről.

Írta: **Dr. Király Péter.**

Debreczen okt. 11.

Ha az ember forgatja a világtörténelem lapjait és gondolkozni tud: ennek a nagy könyvnek mindenik lapján a halhatatlanságnak egy-egy borostyán levelére bukkan, melyekből koszorút köt a népek és nemzetek muzsája — üdezőld koszorút, bearanyozva a meghatottság és nemes tisztelet könyveitől, az évszázadok óta öntudatos vitézséggel és példátlan hazaszeretettel küzdő magyarnemzet szeplőtlen tiszta homlokára. Ah! régmúlt idők s mesés csodák világa!

Leáldoztak a magyar dicsőségnek fényes napjai s a harcok és csodás küzdelmek terhe alatt sirba hulltak a nagyok és dicsők, ragyogó sugarat hagyva maguk után, mint az ég boltozatáról alázuhanó fényes csillagok.

Küzdöttek ők, hogy utódaikat szent jogakban biztosítva lássák — küzdöttek ők, hogy halhatatlan tetteik emlékeztetével még haló porukban is lelkesíthessék ezt a nemzetet... Csak egy Istenök volt — az örökigaz Isten, s ennek nevében csak egy földi szentséget tiszteltek és becsütek, élni és meghalni is csak ezért az egy szentségért voltak képesek, és ez a szentség: a haza »függetlensége« s »szabadsága« volt.

Ma már a haza «szabadsága» s «függetlensége» üres jelszóvá aljasított. — Levetette magyaról a mai nemzedék a nemes hazaszeretetet és szeplőtelen becsület tündöklő palastját s e helyett a gyalázatos rabszolgaság kényszer-zubbonyába öltözött s abból dugja ki ostoba fejét és úgy prédikál az erény és önzetlen hazaszeretet ellen — dicsőíti hőhérait s magasztalja a saját szegénységét és elzülleszt.

Ma már az ősök hazaszeretetéből táplálkoznak s a magyar nemzet elaljasítása ellen tiltakozni — gyávaság, de a jogtipró zsiványok kezében megcsókolni a hőhérkötelet — érdem és dicsőség!

A miniszterelnök a szolgálalelkűségben első az egyenlők között — mit várjunk aztán azoktól, akik utána következnek. — Ő az igazság elferdítése terén egyedüli és páratlan a maga nemében; soha mióta az emberiség a földtekét urajta, a legszentebb és legsarkalatosabb természeti törvény ellen milliók megnyomorítására nagyobb bünt még el nem követett ember, mint Bánffy miniszterelnök ur és társai.

A kvótabizottság mely maga is császárbab a császárnál, élén Fak Miksával, számadatokban tette megczáfoltatlanná, hogy Magyarország, ha koldusbotra juttatni nem akarjuk: a közös ügyek kiadásainak fedezéséhez több

áldozattal ezután sem járulhat mint eddig járult...

És a fentebb tisztelt miniszterelnök ur, ennek daczára megígéri Ausztriának, hogy emelni fogja a quotát; jha! hiába! ahol a gyávaság és rabszolgálalelkűség oltárán áldozatot lehet hozni — ott a miniszterelnök előtt minden emberi és isteni törvény elvesztette értékét és komolyságát. — Mit bánja ő, ha a magyar nemzet orrával turja is a földet — ha megőrül vagy kinosan vergődve megsemmisül... a szörnyű adófizetés terhének atoksulya alatt. Ő mindent közönyösen vesz — ha megbukik sem veszíthet sokat... kihuzta már a három esztendő, mint valamely tökkel ütött közösügyes baka s ha elcsapják, abban is ennek a szerencsétlenné tett országnak lesz kára, mert nyugdíj fejében évenként o takell érte pazarolni a nemzet keserves keresményéből néhány ezeret...

Bizony-bizony kegyelmes nagy Uram! — a sok félszesség és hüeség után... politikai éretlenségednek életlogytiglan tartó esztelen megjutalmaztatásáért, szerencsétlen magyar hazad érdekében, viszont szívesség fejében meghozhatnál annyi áldozatot, hogy megtanuld a számtani négy alapműveletet, nemkülönb Magyarországnak történelmét és közjogát, hogy aztán több szerencsével s bölcsességgel fabrikálhasd az ugynevezett „Kvótát.“

2. emlékkönyvébe.

A «Debreczen» tárczája.

Csodás keletről halld im e régét:
Szerette egymást Zillami s Kader.
És hogy Kadernek messze kelle menni.
Egymástól busan sirva váltak el.

A míg Kader élt tavoli vidéken,
Zillami a lány nem feledte el
Palmafa alján csillagos estén
A lelkében csak őt kereste fel.

Vágytak kezére büszke szép vitézek
De ő soha hűtlenné nem leve
S szerelme végre einyeré jutalmát:
Kaderjével boldog lett élete...

Miként Kader elment Zillamijától,
Ugy távozom te — tóled kedvesem
El, messze földre, zordonabb vidékre,
Édes képeddel fájó szívemen!

Oh ne feledj el engemet soha!
Kis szivedet a bu ne dulja fel!
— S ha visszaterek vigaszt hozva néked
Ugy élünk majd, mint Zillami s Kader!

Írta: **Pindar.**

Az ő fia.

A «Debreczen» tárczája.

Írta: **Matilde Serao.**

Forró augusztus nap volt. A zárt szoba levegője va csággal fullasztott. Reggelenként karban zümmögtek a legyek, a melyeket a szekrényeken nyitvaálló cukortartó, a narancsvízzel telt pohár és az erős, átható beteg-zag csabította ide.

Leülpedtek a láztól időnkint kipiruló betegnőnek baroa arczara, mely előjátéka a halálnak. Fia hasztalan üzte el a tojásokokat visszatértek újra. Leültek a felig nyitott ajkakra, melyek közül rövid, rekedt hörgő lelekzet tört magának utat.

Este sem nyithatták ki az ablakokat, szellő nem lengette a gyertya egyenes lángját és a nagy meleg, melybe az orvosság és ezerjófű tea illata elvegyült, fejébe szálit Pietronak a fiúnak, ki ott virrasztott anyja mellett.

A szoba csendjét a haldokló tudónek tompa hörgése éles sziszegése zavarta meg. avagy a száraz — makacs köhögésnek kitörése.

Pietro virrasztott és tekintetét mereven, mozdulatlanul szegezte anyja arczába. Mintha e hegyes a betegségtől megfagyott arcznak, egyes, már mozdulatlanul vált vonásainak emléket akarta volna agyába vésní. Tudta, hogy anyja meghal: tudta és lelke is sugta, mintha — megakart volna róla győződni.

Egyetlen könnye se nem gyült a fiu kiszáradt szemébe, zokogás nem tepte szívet. — Bodult volt.

Mintha megkövesedett volna e szobában időnként járkált, orvosságot, hűs italt adott a betegnek, lesimogatta vankosait, támogatva, hogy felegyenesedjen.

Ugy eít, mint a holdkóros, merev tagra nyílt szemekkel, Lassan, de gyengéden teljesítette a legszeretőbb és legközségesebb szolgálásokat — jobban, mint akármelyik nő, szólanul. Nem rezsent össze, nem reszketett. Közönyre készítette arczat. Csak mikor a köhögést hallotta sapadt el egy kicsit és elfordította a fejét.

Mialatt anyja bodultan feküdt, a mi jobban megrémítette őt, mint ebrenlete — gondolkozott. Milyen anyja volt neki az a nő! Az ő szemében első volt minden anyak közt, az anyai szeretet megtestesülése, az anyai szeretet az öröleség.

Születésétől kezdve ez utolsó, oly egyhanguan vigasztalan egész napokig, anya és fiu sohasem váltak el egymástól. Tíz éves koráig anyja agyában aludt, fejét az ő keblen pihentetve: később egy szobába vele; még később a szomszéd szobában — nyitott ajtó mellett, — hogy beszélhessenek egymással.

Az összes, rémes gyermek-betegségektől anyja mentette meg, szavaival életet lehelve bele, delejes tekintetével megvarazsolva, lélegzetével megacéozva őt. — De aztán ő

De hiszen — zengi vissza a kormánypárti szent meggyőződés — ez mind üres, léha beszéd, melyet csak a mindenáron való feltűnési viselkedés diktál nekünk; — bocsásd meg bűneinket kegyelmes jó Urunk! s hogy más-kor ilyen vakmerő hangon ne szólhas-sanak rólad az emberek: — zárass be az országban minden jogakadémiát — mert igaz magyar hazafi, butaság nélkül tenéked aláztos szolgáló úgy sem lehet soha!

A kiegyezés válsága.

A magyar országos quota küldöttség Széll Kálmán elnöke alatt ma délutáni öt órakor ülést tartott, melyen a bizottság tagjai Szemerécsányi püspök kivételével — valamennyien a kormány részéről pedig Bánffy b. miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter voltak jelen. Elnök előadta, hogy az időközben ujonnan választott osztrák quota bizottság elnöke értesítette őt a bizottság meg alakulásáról s egyúttal kijelentette, hogy a nyár folyamán történt megállapodásokhoz képest az osztrák bizottság Budapestre jó a további szóbeli tárgyalásra, melyet a régi tárgyalások folytatásának tekint. Ennek folytán elnök azt javasolja, hogy a magyar bizottság is jelentse ki készséget a tárgyalások folytatására, valamint azt is, hogy a tárgyalásokat a régi folytatásának tekint. Hatalmazza továbbá fel a heres albizottságot arra, hogy a közle és az osztrák bizottság elnöke közt létrejött megállapodáshoz képest holnap d. u. 5 órakor az osztrák albizottsággal érintkezésbe lépjen.

Mint tudva van, a magyar quota bizottság a nyár folyamán Bécsben, az általa kezdetű fogva elfoglalt elvi alapon és annak fentartásával a quota arányra nevezve konkrét kiszámítási javaslatot tett, a melynek tárgyalásába azonban nem bocsátkozott akkor az osztrák bizottság és így ellenjavaslatot sem tett. Hanem időhaladékot kért ennek megtevére. A magyar bizottságnak tehát be kell varnia ezt az ellenjavaslatot, mielőtt barminő további lépést tehetne. Eme körülményre való tekintettel Széll elnök a mai bizottsági ülésen javaslatba hozta a hetes bizottságnak

arra való utasítását is, hogy az osztrák ellenzék javaslatát »ad referendum« vegye és arról a szerdán d. e. 10 órakor tartandó bizottsági ülésen jelentést tegyen.

A bizottság vita nélkül hozzájárult az elnök javaslatához s az osztrák albizottsággal való szóbeli tárgyalás folytatásával az eddigi hetes albizottságot bizta meg, amelynek tagjai Széll Kálmán, Falk Miksa, Tiszta Kálmán, Hegedűs Sándor, Lukács Antal, Matlekovics Sándor és Pulszky Ágost.

Ezzel az ülés véget ért.

Kaizl pénzügyminiszter tegnap délután a bécsi gyorsvonattal Budapestre érkezett, ma a kvóta-bizottság többi tagjai érkeznek, délután pedig a két kvóta-bizottság hetes bizottsági közös tanácskozást tartanak. Az osztrák miniszterek szerdán estig maradnak Budapesten.

A kiegyezési javaslatok a bizottságban. A képviselőház pénzügyi bizottsága Széll Kálmán elnöke alatt tartott tegnapi ülésében tárgyalás alá vette a koronaértékben való közkötelező számítás behozataláról, az általános érmeforgalom rendezéséről és a korona értéknek a jogviszonyokra való alkalmazásáról szóló törvényjavaslatot. Pulszky Ágost előadó és Veszter Imre, az igazságügyi bizottság előadója előterjesztették a törvényjavaslaton az igazságügyi bizottság által tett stilári módosításokat, a melyekhez a bizottság Emmer és Matlekovics néhány megjegyzése után hozzájárult s azokkal egyetemben minden érdemleges változtatás nélkül elfogadta a törvényjavaslatot.

Ezután Pulszky Ágost előadó előterjesztette a nyolcz valuta s bankügyi törvényjavaslat tárgyalás alá az Ausztriával kötendő új némi módosítással magáéva tett. Ezzel az ülés véget ért.

A közgazdasági bizottság holnap délután 6 órakor tartandó ülésében veszi tárgyalás alá az Ausztriával kötendő új kereskedelmi szövetségről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A kongrua bizottság ülése. A vallás és közoktatásügyi miniszter által reorganizált kongrua bizottság tegnap d. u. öt órakor tartotta dr. Samassa József egeri érsek elnöke alatt alakuló ülését, mely iránt nagy érdeklődés mutatkozott. Az alakulás után a

odahajto ta ölébe, mialatt az ő gyengéd, könnyű keze haját simogatta, mialatt halk hangja az élet szavait suttogta... de ez a gyermek már tizenkilenc éves férfi volt, erős, bator, nyugodt szemlélője az embereknek és a dolgoknak. Egyszerre csak, mintha a mű befejeztével, anyjának nem volna több oka az életre, megfogott minden ereje és vége latszott közeledni.

Mikor közel járt már a halál, az anya és fiu e kölcsönös szeretete fokozódott. Szótlanul kínosabb és mélyebb lett az.

— Anyám, anyám — ismételte folytonosan és félt, hogy nagy bánatában megőrült.

Egy pillanatra sem bírta magára hagyni. Folytonosan ott járt körülte. Anyja mereven nézett rá és e pillantásban összefoglalta minden szeretetét.

— Hogy vagy, anyám?

— Jobban...

— Kedves anyám, én szép anyám.

És a fiu a párnákba temette fejét. Aztán hosszú, remítő szünetek következtek, melyek megriasztották őt.

— Beszélj valamit nekem, anyám.

És beteg intett, hogy nem bír beszélni, behunyta szemét — és fáradtan csóválta fejét.

Mindig csak az a nehéz álom, a lecsukott szempillák, az eltorzult száj, a fej jobbba hajtvá, mert a bal tüdőszárny elpusztult már.

központi kongrua bizottság előadója dr. Timon Ákos, miniszteri tanácsos előterjesztette a maga terjedelmes jelentését, mely nagy apparatussal és tüzetesen ismerteti a kongrua rendezés előkészítésére két év óta történt intézkedéseket, nevezetesen a beérkezett kisebb és nagyobb egyházi javadalmak összeírását, az ezekre vonatkozó észrevételezéseket, a mutatópontjából.

Bár az összeírások során egyes fogyatkozások mutatkoztak, az összeírás nagyjában megis sikerülnek és befejezettek tekintetű mialatt a kongrua rendezés biztos bázisa meg van teremtve. — A jelentés további során előadja azokat az előmunkálatokat, mint leveltári kuatasokat, törzskönyvezéseket, kimutatásokat, a melyek a rendezés további folytatására okvetlenül szükségeseknek mutatkoznak.

A jelentés tárgyalása után a bizottság hozzá fog tlnajdonképpen munkájához, az összeírások revíziójához még pedig a kisebb javadalmak bevallásánál előfordult szabálytalanságok szempontjából, majd a megfeleltetett összeírások másodikok felülbizárlásához és a nagyobb egyházi javadalmak elsőfoku megállapításához. A bizottság tanácskozása hosszabb ideig el fog tartani.

A német császár keleti-utja.

— Saját tudósítónktól. —

Holnap, október 12-én indul II. Vilmos német császár keleti útjára, melyet sokan, a kiknek az ifju császár önállósága; független intézkedései kellemetlenek, palesztinai békes keresztes hadjáratnak neveztek el.

Ez a keleti út, melynek minden egyes fazisát napról-napra követnünk kell, nemcsak a hivatalos krónikások tollát fogja mozgatni, de rendkívüli politikai jelentőségű fogva bő anyagot fog szolgáltatni a föld minden diplomatajának és jó időre munkával látja el Európa külügyi hivatalait.

II. Vilmos császár kétségkívül azt igyekszik a világgal elhitetni, hogy első sorban pusztán szórakozásról, ugynevezett keletjárásról van szó. Kísérőit egy utazótársaság kalauz vezeteti. Ez is alkalmas arra, hogy magánjellegű kölcsonőzzön az egész kirándulásnak. Elviszi magával a császárnét is és ezzel családias jellegűvé teszi az utazást.

Es megis, a mikor egy német császár

Es a mikor a beteg fel is ébredt, vonsain ott maradt a keményesség, merevek, üvegecek voltak a szeméi.

— Mama, beszélj hozzám, mondd el.

Mikor aztán látta, hogy mily megtörtötten fekszik, hogy mily tavol kalandoz a lelke abban az utolsó közönyben, amikor már minden földi salaktól megtisztultnak látszik, abban a némaságban, a mikor a haldokló már csak egy lathatlan szállal látszik idefüve lenni, kétségbeesve hívta őt azon a hangon, melyen a Megváltó Lázárt hívhatta:

— Anyám, anyám!

Még élt és megfogtak egymás kezét. Pietro halkán beszélt, mint egy gyermek, bizelgő hangon, elmondta neki, hogy szereti, isteniti, hogy ő neki a kedves, egyetlen, végtelenül szeretett anyja és a beteg hallgatta őt, mintha ez a szeretet hang új életre keltette volna, könnyebben lélegzett, keze nem égett már oly labzan, homlokát nem borította már az a jeges verejték.

De a mikor a fiu szavai közt öntudatlanul, de végzetesen — az a kérdés újra felhangzott; a mikor az a »Mondd el« határozatlanul, de sürgetően — a fiu ajkairól ismét elebben, a mikor forró, titkos kíváncsisága tör: ki mindenből, amit mondott... a beteg visszahanyatlott, behunyta szemét és elfordította fejét, mintha helyet keresne, ahol nyugodtan meghalt.

Es az anya és fiu közt, kik imádták egymást, — az anya részéről, ki szeretetből nem

betegedett meg a fiuért és »gészséges is lett erte: Szakadó zaporban is elkíserte az iskolába és aztán el is ment erte.

Otthon együtt tanulták a feladatokat és a számtani példaknál együtt izzadtak, fáradoztak.

Pietro ideges, merész volt, ha anyja megszidta, sirt, mire az asszony is zokogásba tört. Együtt mentek sétálni — Pietro szép, finom ruhákban, miket anyja varrt. Nyári esteiken hosszasan elbeszélgettek. Karon fogták egymást. Odasimultak egymáshoz.

Anyja halkán mesélt el mindent, a mi szép és a mi rút az életben és a fiu néman hallgatta; aztán megsimogatta anyja arcát, mely néha könyektől nedves volt. Anyja soha sem beszélt magáról, multjáról, eleteről; csak fiáról, jövőjéről.

Később, mikor nagyobb lett, időnkint így szólt:

— Beszélj magadról, jó anyám!

— Nem, minek? — felelt ő röviden mialatt arca elsápadt.

Ilyen anyja volt neki a haldokló — anya, a szív erejéből. Anyávé tette lelke, szenvedése. Anyávé avatta a sok áldozat, a nagy szeretett, a mérbetelelen szenvedély. Fia minden vonásában rahasonlított, olyannyira ő teremte őt.

Lelke hasonlított az övéhez, olyannyira összeolvadtak gondolataik, érzelmeik. Egyformán mosolyogtak egymásra; csak egymásra nevettek és szótlanul megsejtették egymás gondolatait. Még ott ült az anya lábainál, fejét

ily nagy utra egyszerű tur...
A szul...
Vilmos csász...
basa ma Be...
parancsnoks...
veszi at.

Már to...
melyeken ki...
terkedésekk...
császár itte...
panatosi ani...
az örmény...
hogy has-on...
tan viselked...
Az a h...
örmény biz...
teves. A re...
alkalmá ol...
országból e...
figyeletet re...
töltattak.

Vilmos...
Kivánságára...
jeleni a va...
zárvá és a...
son, polgáru...
negernagy...
belepni. Ay...
is k a t o r...
tati. —

az egeri ker...
előkegéhez...
partból valo...
ökösással, h...
szemben ta...
nem ért töb...
latszik, S...
kelekezett.

partnak mar...
maradt.
A N. V...
szóló hreke...
aligba létes...
a lap, hogy...
a miben a

akart megha...
filyt. Tejes...
gyetlenség...
titok, mely...
merítette a...
Elkeser...
az önzés sz...
bizonyuit.

A gyer...
bogott. Az u...
toltak föl...
fölynitotta s...
— Mié...
— Oh...
gyertyavilág...

Leboru...
borzasztó fá...
és ajkaira t...
mert kiejteni...
— O, é...
anyám, szive...
foglak szeret...
fiad irant, m...
mondd meg...
n-vét!

A bete...
tetét, ajkai...
— Nem...
érthető elmo...
Aztan e...
éies, szivet...
masodpercig...
takarót tapo...
meghalt.

ily nagy utra kél, bajos azt hinnünk, hogy egyszerű turista kedvtelésről van szó.

A szulán utasította Dseva basát, hogy Vilmos császárt sziriai utján kísérje Dsevad basa ma Beirutba azaz, a kretai csapatok parancsnokságát pedig Sakir basa tábornok veszi át.

Konstantinápoly, okt. 11.

Már több minisztertanácsot tartottak, melyeken kizárólag azokkal a biztonsági intézkedésekkel foglalkoztak, melyeket Vilmos császár itteni tartózkodása alatt fognak foganatosítani. A Yıldiz-kioszkból rendelet ment az örmény pátriárkához, melyben fölhívják, hogy has-on oda, hogy az örmények nyugodtan viselkedjenek.

Az a híresztelés, hogy a nagykövete az örmény bizottságtól fenyegető levelet kaptak, téves. A rendőrség a császári pár idejövetele alkalmával különösen az olaszok és az Olaszországból érkező személyek szigorú megfigyelését reodelte el. Néhány embert letartóztattak.

Velence, okt. 11.

Vilmos császár e hó 13-án érkezik ide. Kívánságára semmiféle hatóság sem fog megjelenni a vasutnál. Az állomás teljesen el lesz zárva és a hadtestparancsnok, a prefektus, polgarmesteren és a trieszi parancsnok megernagyon kívül senkinek sem szabad oda belepni. Az állomás mellett elterülő kis terület is katonaság fogja elzárva tartani.

KÜLFOLD.

A helyzet Ausztriában. Dr. Barenther, az égeri kerület képviselője a német néppárti elnökséghez levelet intézett, amelyben a pártból való kilépését bejelenté azzal a megköveteléssel, hogy a néppártnak a kormányon szemben tanúsított legutóbbi viselkedésével nem ért többé egyet. Ez az elhatározás, úgy látszik, Scheurer pártjának nyomása alatt keletkezett. Barenther képviselő kilépésével a pártnak mar csak két német-cseh képviselője maradt.

A N. W. A. megerősíti a provizóriumról szóló híreket, de azt írja, hogy e tekintetben aligha létesül megállapodás. Inkább azt hiszi a lap, hogy most kezdődik a 14. §. uralma, a miben a magyar kormány legutóbbi

kijelentései után — alig lehet többé kételkedni.

A Linzer Volksblatt. Dipauli lapja írja a következőket: A katolikus néppárt ele soha senkisémet lépett azzal, hogy ez a párt a kiegyezési javaslatokat változtatlanul elfogadja. Dipaulinak a kabinetbe való belépése sem jelenti ezt. A kath. néppárt belement a kiegyezési javaslatok tárgyalásába, azzal a szilárd elhatározással azonban, hogy a bizottságban mindent el fog követni, oly változtatások keresztülvitele érdekében, a melyek az osztrák népet megszabadítanak a tulterhelteztől. Ha minden óhajás nem teljesül is, — írja a nevezett lap — Magyarországnak is aldozatot kell hoznia és itt is le kell mondani egynemely kívánságról.

Triesztben Beesből arról értesülnek, hogy tárgyalások folynak az olasz képviselőknek a többséghez való csatlakozása tárgyában. Ennek persze ára is van. A kormány kiépített a trieszti vasut második vágányát és egyéb kedvezményeket is ad.

A lemergi lapok egyhangulag jelentik, hogy a reichsrathnak már csak néhány ülése lesz, mivel a kormány meggyőződött, hogy a kiegyezésnek keresztülvitele a jobboldal segítségével lehetetlen, a reichsrath pedig a kvótábizottság megválasztásával különben is teljesítette feladatát.

Bécsi hírek szerint Bánffy báró minapi kijelentése a képviselőházban, hogy a kiegyezési javaslatok változtatlanul elfogadására számít, igen nagy hatást tett az osztrák pártokra és nagy zavarba hozta Thun grófot a maga többségével szemben. Az osztrák miniszterelnök adólag kiutasításba helyezte a jobboldalnak, hogy a kiegyezést több tekintetben módosítani fogja s ezt a fel fogást megerősíteni látszott az a körülmény is, hogy Dibauli báró belepott a kormányba Bánffy bárónak a nyilatkozata most nyilvánvalóvá teszi a helyzetet, hogy Ausztriában a kiegyezést el kell fogadni, úgy a hogy van, a mire sem az új-csehek, sem a szlovének (a többség pártjai) nem hajlandók. Az osztrák kormány, úgy látszik, nem homályban bagyta több-eg- tagjait a magyar kormányval szemben vállalt kötelezettségeit illetőleg, vagy ez is csak machináció s kicsinált manőver, oly czélból, hogy az osztrák zavar Magyarországra átplantáltsék és a végső eredményben megis csak elűtessünk ama elonyóktól, melyekbe a Badeni-féle javaslatok révén reszesülnek?

Petőfi dalkör.

A »Petőfi dalkör« zászló alapja részere Erdős Malika kisasszony gyűjtő iven 21 frt 10 kr. gyűlt be, melyhez a következők járultak adományaikkal: Erdős Malika, Erdős Karolina, Komlóssy Imréné urhölgy, Kun Bela joghabgató, Szatmáry Ilonka, Jablonczay, Dr. Korössy, Kálmán ügyvéd 1—1 frt, Kun Józsefne, Mendelovics Lajos, Szalay, Szikszay János, N. N., N. N., Malan-zky Ferencz, Szentkirályne, Nadányne Szatmáry Róza, Vido i Tesvérek, Santa Györgyne, Weisz Berta, Kiss Aron, Csicsery, Materny, Dicsőfi 50—50 kr., N. N., N. N., Benes 30-30 kr. N. N., özv. Kis-Zsófi, Futó Andrasné, N. N., Gyenge Lajos, Vasarhelyi, 25-25 kr. Maio, Róth János, Lefkovits, Hrabeczy Antal, N. N., N. N., Markirne, M. S. N. N. N. N., Faban Lászlóné 20—20 kr. N. N., Sarga Istváné 15—15 kr. N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., N. N., 10—10 kr. együtt 21 frt. 10 kr. Fogadjak úgy a tisztelt gyűjtő kisasszony faradozásaiért, mint a t. adományozók a nemes czélra tett adományaikért a dalkör nevében őszinte köszönetet. A Petőfi zászló alapja ez időszere a következő: a debreczeni első takarekpenztári 37506 sz. beteti könyvecskén van 05 frt 82 kr.: a jelenlegi 21 frt 10 kr. ehhez hozzáadva összesen 116 frt 92 kr. Debreczen 1898. okt. 10. Nagy Ferencz s. k. a dalkör pénztárnoka.

Színház.

Heti műsor:

Szerdán okt. 12-én berlet 9-ik szám «C. Lili. szintén Kaposi Józsaival.

Csütörtökön okt. 13-án berlet 10-ik szám »A« Hunyadi László, nagy opera. Az első opera előadás. Leopold Francziska koloratur enekeső első felléptevel.

Pénteken okt. 14-én berlet 11-ik szám »B« Hunyadi László opera másodsor.

Szombaton, okt. 15-en, berlet 12. szám «C.» — Jókai Mór nagy írónknak a budai szinkörben legutóbb előadott s oly nagy sikert aratott színműve: Helvilia, a czimszerepben Szabó Irmaival.

Vasárnap, okt. 16-án d. u. 3 órakor le szállított helyarakkal: A sárga estő, este 7 órakor rendes helyarakkal, bérletszűnetben, először: M o z g ó f é n y k é p e k, a Vignszínházban oly nagy sikert aratott vigjáték.

»Mária Bátyja«, ifj. Bokor József tavalyról jól ismert népszínműve, Géczy Gyimesi vadvirág-jának versenytársa került színpadra e hó 10-en. Ez az előadás nem számítható a legsikerültebb esték közé. A darab szerepei legtöbbszörre elmosódott, sablonosalakok s színészeink igyekezete sem igen tudott belőlük valamit csinálni. F. Kállay Lujzát mégis ki kell emelnünk, ki Zsuzsikát ez este is igazi szervevel játszotta meg és Szatmáryt, ki a 3-dik felvonást való agos művészi magaslatra emelte utólerhetlen játékkal.

Fenyéri, Bartha, Karacs, Csigaházi E., Rubos a szokottak voltak, de szerepeik miatt nem érvényesülhettek. Szikláknak sem nyújtott a vincer munkája semmi olyat, ami az ő kiváló Emiliát venajanak megfeleltet; F a i Flóra szentimentális, siránkozó szerepe teljes halátszagban érvényesült, S z a b ó Irma pedig szerepnemtűdással tünt ki, ami sehogy sem illik az ő kedve, szorgalmas egyéniségéhez. C s a k y Ferencz a Kormós Ferkó intrikus f a l u r o s z a b o l nem tudott jobb alakot faragni, mint a minót a szerző.

A díszletezésre annyi a meggyezésünk, hogy nem értjük, mit keresnek az egyik oldalon kuszák gyanant beállított Rip-Rip Roucky Mountins-ebe való égbenyúló sziklak Veszprem mérsekelt hegyei vagy éppen szelid halmai helyett, mert hisz a darab Veszprem egyik kis községekben játszik s meg ha ott a Bakonyban — sincsenek, csak sok maku fakkal koszoruzott — s z e r é n y hegyek.

Táviratok.

Madagaskárból.

Tanarivo, okt. 11. (A Debr. ered. tav.) G a l l e n t tábornok a szigeten tett szemleutjaról visszaérkezett és lelkes fogadtatásra részesült. Egy lakoman a tábornok beszédet mondott, melyben konszjalta, hogy az egész szigeten a lakosság az ut-halózat kiegészítésén faradozik és hogy a tamatave-tanarivói ut legközelebb elkeszül.

A Fasoda-ügy.

London, okt. 10. (A «Deb.» ered. tav.) A Fasoda-ügyre vonatkozólag tegnap közzetett kekkönyv szerint Monson brit nagykövet szept. 5-én Salisbury miniszterelnöknek azt jelentette, hogy Delcasse francia külügyminiszter értesítése szerint Marchandnak azt az utasítást adtak, hogy a civilizáció szogalataban állónak tekintse magát. Szeptember hó 18-án Delcasse kijelentette, hogy Franciaország sohasem ismerte el a brit befolyási szferát a Felső Nilus vidékén és Hanotaux volt külügyminiszter a szenátusban, ép úgy, mint Courcel nagykövet Londonban, nyomban tiltakozott Gray államtitkarnak az alsóházban erre vonatkozólag tett nyilatkozata ellen. — Delcasse ismételtén kijelentette Monson előtt, hogy a francia kormány nagy súlyt fektet Angliával való jó viszonyára és a kérdés barátságos rendezesere. A brit kormány egy parisi táviratot juttatott Marchandhoz, amely felhívja őt, hogy jelentését haladektalanul küldje el

akart meghalni, néma, de borzasztó harcz folyt. Teljes nagyságában, hatalmában és kegyetlenségében állt köztük a titok... az a titok, mely a haldoklás makacs hallgatásába merítette a beteget.

Elkeseredett harcz volt, — a melyben az önzés szeretetnek, a szeretet önzésnek bizonyult.

A gyertya vékony lángja világosan lobogott. Az utcáról egy kintorna hangjai hallottak föl. A szobában a halál volt. A beteg fönyitotta szemeit.

— Miért oltottad el a gyertyát, Pietro?
— Oh istenem, már nem látja többé a gyertyavilágot! Meghalt tehát!

Leborult az agy elé, elmerült életének borzasztó fájdalomába, kiabált, sirt, zokogott és ajkaira tolt a kérdés, melyet sohasem mert kiejteni.

— Ó, édes anyám! mondd meg! Ó jó anyám, szívem anyja, mondd meg! Csak téged foglak szeretni, mondd meg! Könnyűleletből fiad iránt, mondd meg! Ha szeretsz még, mondd meg! Anyám, mondd meg az apám nevét!

A beteg fia arcába furta üveges tekintetét, ajkai megnyitáltak.

— Nem! — szólt aztán a haldoklók alig érthető elmosódó hangján.

Aztán elfordította a fejét, három hosszú, éles, szívet szakgató kiáltást hallatott, egy másodpercig nem is lélegzett, — ujjával a takarót tapogatta, aztán nagyot lelekkett és meghalt.

egy tisztel. A kekkönyvben említett utolsó távirat okt. 3-án kelt s Salisbury értesíti abban Monsont, hogy a parisi táviratnak Marchandhoz juttatása semmiképp sem jelenti azt, mintha az angol kormány vezeteli megváltoztak volna.

Az anarchisták ellen.

Belgrád, okt. 10. (A «Debr.» ered. tav.) A szerb kormány attól tartva, hogy a különböző államokból kiutasított anarchisták Szerbiában kereshetnek menedéket, megbízta külföldi ügyvivőit, hogy szereznek be az illető kormányoktól a kiutasított anarchisták névsorát azok személyleírásával és esetleg fenyegetéssel együtt, hogy a szerb kormány megtehesse a szükséges intézkedéseket, hogy az illetők Szerbia területére ne léphessenek.

A párisi sztrájk.

Páris, okt. 10. Az egész délelőtt nyugodtan telt el, a dolgozó munkások száma szombat óta nem változott. Egy csoport sztrájkoló mely egy építkezésnél a dolgozó munkásokat megakarták akadályozni munkájukban, egy gyatagsági szakasz parancsnokának egyszerű felszólítására szétoszlott. A nyugalom helyreállítására rendelt katonaságot ma tetemesen szaporították. A munkás-törszén ma délelőtt több gyűlést tartottak a sztrájkók, melyeken a sztrájk folytatását határozták el. Inczikens nem fordult elő.

Az egyiptomi kérdés.

Páris, okt. 11. (A Debr. ered. tav.) A Felső-Nílus kérdéséről szóló sargakönyvet a kamarák össze ülése után majd azonnal kiadják.

H I R E K.

* **Időjárás.** Az össz. meteorologiai intézet jelentése okt. 10-én: Eső mar csak Erdélyben volt Nagy-Szeden, Vajda-Hunyad, Botfalva körül 1—5 mm. mennyiségben. Az idő egyebként igen hűvös, éjjeli minimuma többnyire 5° alá ment, sőt helyenkint megközelítette a fagypontra.

* **Meghívás a folyó 1898 évi október hó 12-ik napján, szerdán délelőtt 10 órakor a városi nagytanácssterembe tartandó rendkívüli bizottsági közgyűlésre.** Targyak: 1. A nagyméltóságú m. kir. Miniszterelnök ur leirata boldog emlékü III-ik Béla királyunk és hitvese Antiochiai Anna földi maradványainak f. 1897 évi október 21-én a budavári koronázási templomban végbemenendő ünnepélyes temetési szertartásán törvényhatóságunk képviseltetése tárgyában; tanácsai javaslatával. 2. Tanácsai előterjesztés az elhalt választott bizottsági tagok helyeinek választás utján leendő betöltése és a választás határidejének kitűzése tárgyában. 3. A csapó utcai 3177. sorszámú ugynevezett «Csűrhes» ház elidegenítése feletti névszerinti szavazásnak harmadizbeni megtartása. 4. A lovassági lakatnyia telephez pótlólag szükségessé vált területek megszerzése és a lakatnyia elhelyezése miatt feleslegessé vált területek elidegenítése feletti névszerinti szavazás megejtése. 5. A sertésvásártér kibővítésére szükséges területek megszerzése feletti névszerinti szavazás megtartása. 6. A 3515 és 3562. sorszámú ujsorjtelkek mellett fekvő az új házszámzás szerint ispotály utca 19-ik sorszámú pusztatele elidegenítése feletti névszerinti szavazás megejtése. 7. Tanácsai előterjesztés az 1898. évi XXIII. t. cz. értelmében Budapestten létesítendő országos központi hitelszövetkezetről egy 500 frtos alapítványi üzletresz jegyzése iránt. Debreczen, 1898. október hó 10. Gróf Degenfeld József főispán.

* **Titokzatos büntett.** Egy rejtélyes és titokzatos büntött foglakoztatja most a rendőrséget. Szepember 30-án ugyanis Steinfeld németi birtokáról egy K u n Lajos nevű súlyosan sérült napszámot hoztak be gyógykezelés végett a kórházba. Kun tegnap este 5 órakor meghalt anélkül, hogy vallomást tehetett volna. A megindított vizsgálat adatai

szerint büntény látszik fenforogni s a rendőrség erélyes nyomozást indított, hogy ezen rejtélyes ügyre világosságot derítsen. Ma d. u. 2 órakor tartják meg az orvos rendőri vizsgálatot s azután örök nyugalomra helyezik a szerencsétlen véget ért fiatal napszámot.

* **Ebmarás.** K u n Béni kereskedő tanonczot H a l a s z Ignácz fenyegetés kutyája megharapta. A megmárt fiatal embert azonnal gyógykezelés alá vették, a kutyát pedig megvizsgálják, hogy vajjon nem volt-e veszett.

* **Szüreti ünnepély.** S c h a f János előnyösen ismert táncztanító f. évi október hó 16-án a «Korona» című vendéglőben tánczszal egybekötött szüreti ünnepélyt rendez. Az ünnepélyre, mely változatos programmal van összeállítva, belépti díj személyenként 50 kr. A mulatságon K i s s Béla elsőrendű jeleszenekara fog játszani.

* **Erzsébetfák.** Multkor irtuk meg egy fa történetét, egy szép előfaét Kolozsvarott, a hol így neveztek: a királyné faja. Ez a fa kiszaradt. Útessen helyette ezernyit a nép, ültessenek a királyné emlékére országsszerte Erzsébet-fákat. A dolog annyival is könnyebb, mert a millenniumi faültető bizottság, mely még az ezredéves ünnep idején alakult, — kezébe vette az Erzsébet-fák ültetését is és csak hozzá kell fordulni ez ügyben, a Tanítók Kaszinójába, (Budapest, VIII., József-kör.) Az ültetésre szant fa lehet eper, alma, körte vagy barmiféle gyümölcsfa. Utcákra, közterekre és az utcákre kell ültetni ezeket a fákat. De arra kell ügykezni hogy a közterekre és a templom mellé díófa jusson. Az ültetés ünnepséggel történjen, hogy a népnek, különösen az iskolásfiúknak emlékezetébe vésődjék az esemény.

* **Végzetes kerékpározás.** Nagy szerencsétlenség történt tegnap este a Cserei fele tanyáról Debreczenbe bevezető országuton.

F e h e r József debreczeni lakos vadászaton volt künn a csere tanyán. Este a vadászat után szokás szerint kerékpárra ült, hogy hamarabb a városban legyen. Egy ideig minden baj nélkül karikázott; egyszerre csak szemben vele egy szekér jött, mely után egy másik 6 fogatú szekér is haladt. Szerencsétlenségére az egyik jobbra, a másik balra tért s mivel annyi ideje nem volt, hogy a gépet megállíthassa, így az összeütközést nem lehetett kikerülni.

A szegény biciklista a kerek a a került, mely testén súlyos sebeket ejtett. Jobb kezét pedig az egyik ló patája olyannyira összeroncsolta, hogy örökké nyomorék marad. Az irtózatos fájdalomtól s a beállott vérvesztéstől kimerülve, elájult. Ugy hozták az arra járó emberek a kórházba, ahol azonnal orvosi segélyben részesült. A rendőrség nyomozza a szerencsétlenség előidézőit.

* **Munkásgyűlések a fővárosban.** Vasárnap több helyen tartottak gyűléseket, részint a munkásvédő törvények, részint pedig a szervezkedés napirenddel. A gyűlések egytől-egyig jól látogattak voltak.

A gyűlésekről tudósításunk a következő:

Az épület asztalos műhelyekben dolgozó gépmunkások gyűlése a Körös és Örömvölgy-utca sarkán levő vendéglőben volt. A rendőrséget Krecsányi Kálmán VIII. ker. kapitány képviselte. Napirenden volt: A szervezkedés és a munkásmozgalom czelja. Elnöknek Racher Gusztávot választották meg.

Az előadó, Pelczeder hosszasan fejtegette a munkásmozgalom czelját s előadta a szocialista demokrata párt követeléseit. Felhívta a munkásokat, hogy egyetlenegy polgári párthoz sem csatlakozzék, mert a polgári partok hamis czéger alatt dolgoznak. Martincsek Ist-

ván, a Nova Doba cz. szocialista lap szerkesztője állott fel ezután, hogy tótul beszéljen, de Krecsányi megvonta tőle a szót, mert nem volt bejelentve, hogy tótul is fognak beszélni.

Erre Martincsek magyarul beszélt s az agitáció megkezdésére hívta fel a most szervezkedő gépmunkásokat. A gyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

A gépmunkás gyűlés kimondja, hogy a szervez edést programmjait tekinti s mindent elkövet, hogy a gépmunkásokat a szervezkedéssel tömörítse. Mozgalmuk sikere érdekében 9-es bizottságot alkot, fele részben magyar, fele részben tót munkásokból. A bizottság vezetése addig, míg az önállóan működni fog tudni, Martincsek István tót lapszerkesztőre bizza a gyűlés. A bizottság kötelességének tartsa a tót szocialista lapot terjeszteni.

A gyűlés erre rendben véget ért. D. u. 4 órakor ugyanabban a helyiségben az összes munkás szakmak gyűléseztek. Erre a gyűlésre Diener Ákos kapitányt küldötte ki a rendőrség. A gyűlésen Martincsek elnökölt.

* **A kormányozható léghajó probléma.** úgy látszik, megoldása felé közeledik. A század végével talán már közlekedési eszközöké válik a léghajó, mely biztos irányban szeli majd át a léget, nem pedig mint a mai, a mely még csak játéka a lég aramlatainak, es a mely ma még csak a tudományosság kutatók kísérleteinek eszközeül szolgál.

Repülni fognak! Egy bizonyos czél fele meghatározott sebességgel. A kormányzás módját elmés szerkezettel megoldották s ki meg kételkedik a zseniális technikus papírjaiban és rajzaiban, az higgyjen a hidegen számító részvényesek papírjainak es jegyzéseinek. —

Edison, Benring, Röntgen es Sczepanik találmányainak méltó koronája lesz az a léghajó, melyet Zeppelin gróf talál föl s melynek probarepülését feszülten lesi ugy technikus világ, mint a közvélemény.

Berlinből írják, hogy ott nyolcezer márknyi alaptőkével részvenytársaság alakult, a mely a Zeppelin gróf terveit után elkészítendő német birodalmilag mar szabadalmazott kormányozható léghajó probarepülést, hogy ne mondjuk, szárnypróbálgatásait finanszírozni fogja.

A tervet a legelső rangú német technikusok igen szeozációs es eredményesnek igerkező találmánynak mondják.

A léggömb 100 méter hosszú es 62 métermáza hordképességű. Alakja hosszukasán hengerded es óriást czeruzához hasonlít. Az előrehaladást es kormányzást két, a kosáron oldalt elhelyezett lapátkerek eszközözik, melyeket motorok mozgatna.

A léghajó 8 napi utra elegendő szent képes felvenni s azt mondják, hogy óránként 35 k.m.-nyi sebességével 4 nap alatt Amerikába juthat az ember.

Ha a találmány beválik a végét járó századnak lesz a dicsősége, hogy az utolsó 20 évtized legnehezebb technikai problémáját megoldotta.

De hát ennek daczára mi azt mondjuk, hogy ez is »a jövő század regénye«.

* **Leszek külföldön is magyar.** Szep ünnepet ült szept. 25-én a chicagói es a környékbeli magyarság. E napon tettek le ugyanis óriási közönség jelenlétében a chicagói magyar reformaus templom alapkövét. Már korábban nagy közönség hullámzott a templom téren, amelyen egy dekorált alkalmi sátor volt készítve a közönség befogadására. Majd a parochiaról az egyházi előjáróság, kantus es nagy közönség vonult föl Harsányi lelkes es Tóth János gondnok vezetése alatt a tágas templom tere, hol pont 10 órakor kezdetet

vette az ünnepély. Felségesen hangzott Isten szabad ege alatt az óriási közönség szájából a 84-ik zsoltár magasztos dallama. Rövid imát és alkalmi beszédet a helyb. lelkész tartott, közbe pedig a chikagói nemrég alakult dalárda Harsányi István kórházi segédorvos vezetésével gyönyörök dte szabatosan előadott két szép vallásos enekkel a gyülekezett. Majd gondnok az okmányt olvasta föl, mely aláírattván s megpecsételtetven, elzárta a kis vasszekrénybe, melybe egy új testamentum, számos magyar pénz, néhány dollár értékű amerikai pénz, továbbá az adakozók s egyházak névsora helyeztetett el. Bezárt lelkész beszédet Harsányi István tartott. Ezután megáldatott a kő s az épülő templom.

A chikagói magyarok templomuk fölszentelésének ünnepélyét e hó 30-ra, a reformáció emléknappjára tervezik. Az ünnepély végén a gyülekezet főnállva és melyen meghatva enekelte a Himnusz.

* **Zsilinszky Mihály** államtitkár Csabán, a városháza dísztermében óriási hölgy közönség előtt emlékbeszédet mondott Erzsébet királynéről. A kegyelet legszebb ténye, ha a menházra gyűjtést indítanak, a melyet aztán a királynéről neveznek el. Nyomban 300 hölgy vállalkozott a gyűjtésre. Az eddigi alap kétezer frt.

* **Főispáni beiktatás.** P o g á n y Károly volt orsz. képviselőnek, Krassó-Szörény vármegye ujonnan kinevezett főispánjának beiktatását október 27-ére tűzték ki. A megye lakossága nagy ünnepélyvel fog részt venni a beiktatáson.

Elítelt béreslegény. A nagy-kikindai törvényszék 7 évi fegyházra ítélte B á r d o s G e g e l y béreslegényt, mert K i s s Ádám gazdát vasviláival leütötte, azután a szívébe szurt.

* **Öngyilkos pénztárosnő.** Még gyermek volt, midőn elkerült a szülői háztól s felment a fővárosba, arra volt utalva, hogy maga gondoskodjék a mindennapiról. Új otthon egyik negyedrangú estjeli dalcsarnok dobogója lett, a melylyel azonban sehogy sem tudott megbarátkozni. Egy napon, mikor már betellett a festett világ nyújtotta örömmel, otthagya környezetét, búcsút mondott a kenyérkereset eme módjának, Nemsokára egy kávéház díszített trónusára került, ami nemsokban különbözik előbbi foglalkozásától. Ezt ő is belátta és innen is menekülni igyekezett. Megoldást keresett bármilyen módon. Nagyon mindennapi megoldást választott, miről a rendőri sajtóiroda számol be a következő rideg sorokban ;

Varga Mariska a Váci-körtűti „Angyal-kávéház penztárosnője ma éjjel mellbe lötte magát s meghalt. Holttestét az orvostani mezejébe szállították.

* **Egy járásbíró a magyar nyelvért.** Lippa város járásbírája, Bene Gábor, a minap nevezetes rendeletet bocsátott ki jbirósága személyzetének. Ide iktatjuk a rendelet két főpontját :

„Legújabb tapasztaltam — ugymond — a járásbíró — hogy a kir. járásbírószag személyzete a hivatalban nemsok az ügyfelekkel, hanem az egymással való érintkezésnél is nem az állam nyelvét, a magyart, hanem úgy a román, mint a német nyelvet használják ; a mikor ezen helytelen eljárására a személyzetet figyelmeztetem, meghagyom, hogy az 1891. é. XXVII. tc. 60-ik §-ában foglalt jogkövetkezmények terhe alatt a hivatalban az egymással való érintkezésnél kizárólag az állam hivatalos nyelvét, a magyar nyelvet használják. Az ügyfelekkel való érintkezésre nézve rendelem, hogy az ügyfelek képviselőinek minden a fölvilágosítás, avagy az ügy kezelése és átadására irányzott és nem

a magyar nyelven előterjesztett kérelmeit és előadásait egyszerűen tagadják meg hivatkozással ezen rendeletemre ; hasonló elbánás alá esnek mindazok az ügyfelek is, a kik a magyar nyelvet bírják és beszélnek és erről a vele érintkező hivatalnoknak tudomása van s ha ezek a hivatalnok figyelmeztetése daczára is ragaszkodnak a más nyelven való érintkezéshez, abban az esetben az illető hivatalnok az ügyfel jelenlétében hozzám szóbeli jelentést köteles tenni, hogy szükség esetén a hites tolmács alkalmaztatása iránt intézkedestegyek.

A hazai román újságok, a melyek természetesen talájak, hogy a romániai csanagókat Romániában nevelt oláh pap gyóntas és oláh mester tanítsa az iskolában, mértéktelen piszkolással esnek neki Bene Gábornak, aki pedig maga is román származású magyar ember, de nyilván tiszteletreméltón, önérvényesen és lelkiismeretesen képviseli állásában a magyar államot, ami hivatása.

* **Agglegények szállodája.** Az év folyamán Londonban ismét két szállodát nyitottak kizárólag agglegények számára. A Gáslette de Lauanne egy angol tollalól érdekes részleteket közöl a különös szállodáról. Lord Rowton volt az első, a ki egy ilyen agglegény-szállodát épített. Őy nyomorútnak találta az agglegények lakásvizonyait, 1893-ban Vaux Hallban egy pompás palotát épített, minden kényelemmel felszerelve az agglegények számára. Mar az első napon minden hely le volt foglalva az új Rowton-Houseban. Az építés 3000:000 frtba került a berendezéssel s minden agglegény huzonöt krajczárért naponként kaphatott lakást. Sokan, akik mar helyett nem kaphattak, folyamodtak, hogy legalább az éjt tölthessék a szalonok karosszékeiben. Nemsokára két más szálloda is épült. Rowton Houseban 484 szoba van, a Kings-crossiban 678, a newington butts-iben 800 ember talál helyett. Ha a két jelenleg épülő hotel elkészül, úgy 3000 agglegény kap lakást.

* **A királyné szobrára.** Az a nagy országos mozgalom, mely az elhunyt drága királyné emléket örök ércben megörökíteni akarja, az államvasut tiszviselői közt sem maradt viszhang nélkül. Maga a debreczeni üzletvezetőseg, az odatartozó vonalok személyzetével együtt 1200 frtot adakozott, úgy, hogyha a vasut többi hivatalainak gyűjtésével arányban alland, — a vasutintézet összes személyzetének adakozása meg fogja haladni a 15,000 frtot. Igazán a nagy eszméhez méltó nemeskeblűség.

* **Mac Kinley sógorát meggyilkolták.** — Cantonból jelentí egy távirat, hogy Sacton Györgyöt, Mac Kinley elnök sógorát az utcán agyonlőtték. A gyilkosságot népes utcán követték el, de a csődületben a tettes elmenekült. Egy asszonyt, a kit a tett elkövetésével gyanúsítanak, letartóztatták. Cantonban a merénylet nagy izgatottságot okozott.

* **Izgalmas jelenet.** — Tegnap este izgalmas jelenetek voltak tanui a Miklós utca zeglétén járó kelők. Az utca zegléténél átvezető inparon hajtattott keresztül a debreczeni P o l g á r i András gazda ember kocsija. A kocsis éppen az öt ló közé csapott azok erőretántottak a szekeren és az nagyot zökent a sineken. Hatul ült a szekérben a majorosné, aki a zökkenés pillanatában kifordult a szekérből és földön terült el. Ruhája és közben a saroglyába akadt s a tovább haladó szekér huzta-vonta a veszedelmes helyzetbe került asszonyt tovább. Az izgalmas jelenetek nagyon sok tanuja volt, akik a kétségbeesetten kiabáló asszony segítségére azért nem siethettek, mert a szekér csak haladt s

huzta a földön maga után az asszonyt tovább. A kocsis nem hallotta a segélykiáltást, de a szerencsétlen asszonyra végzetes kimenetelű lesz szerencsétlen helyzete, ha a közönség sorából egy ember ki nem valik, a lovak elé nem szalad s meg nem állítja a kocsit. A kocsis mintegy husz lépésnyire huzta maga után az asszonyt, akit azután kiszabadították nehéz helyzetéből. Egy kis bórhorzsoláson kívül egyéb baja nem történt.

* **Bizottsági tagok választása.** Halálzas által megüresedett négy városi bizottsági tagsági helyet kell közelebb választás útján betölteni. Meg pedig Hatvan utcán (I. kerület) Tóth Béla építész helyét négy évre ; Varga utcán (V. kerület) Paksy Imre helyét egy évre ; Piacz utcán, (VI. kerület) Joo István helyét egy évre és Vertessy István helyét négy évre. A választás kitűzése a holnapi, szerdai közgyűlésnek lesz egyik tárgya. A tanács a választás napjától november 15-ikét javasolja. A szavazatszedő küldöttségek tagjaul pedig a következő urakat ajánlja : I. kerületben elnök Lengyel Imre ; helyettesül és segítségére Vecsey Viktort és Juhász Ignácot ; V. kerületben, elnök Vaczy Janost, tagok, Dalmi Lászlót és Keszei Józsefet ; VI. kerületben elnök dr. Kemény Mórt, helyettesül és segítségére Serly Edét és Gyarmathy Lajost.

* **A gyufagyárosok kedvezménye.** A pénzügyminiszterre ráfogták, hogy kedvezményt nyújt a gyufagyárosoknak, még pedig igen érdekes módon. Azt mondják ugyanis, hogy a kedvezmény abból áll, hogy az olcsóbb fajta dohányok ez idő szerint alig égneek s így egy-egy pipadohány meggyújtásához öt-hat szál gyújtó is szükséges, a pipáló közönségnek tehát ötször-hatszor annyi gyújtó kell fogyasztani, mint előbb. Hogy a pénzügyminiszter ilyen ravasz módon adna kedvezményt a gyárosoknak, az nem igen valószínű. Egy azonban bizonyos, még pedig az, hogy az olcsóbb fajta dohányok nagyon, de nagyon rosszul égneek.

* **Megszökött önkéntes.** Peregrin Wolf alsó-ausztriai, schvajezi illetőségű önkéntes a tiszti vizsgán megbukott s a második évre a nagyváradi gyalogezred állományába osztották be. Par nappi ezelőtt az önkéntes beteget jelentett s be ment a katonai kórházba, ahonnan tegnapi éjjel megszökött. A kórház parancsnoksága megkereste a rendőrséget, hogy a fiatal ember körözését rendelje el.

* **Kriványné válópere.** A genialis nagy sikkesztónak egyik leg-zomorubb, legszerencsétlenebb áldozata az a szegény asszony, a ki a világ elől elzárkózva, csak a gyermekeinek él. Visei annak a nevet, akinek, mikor elhagyta, nem volt más vigasztalása, mint az : Gazember vagyok. A szomorú asszony, mint beszélnek, most válni készül az urától. Ez a válóper különben csak törvényes formában arra a célra, hogy Kriványné szabaduljon az ura nevével. A válóper a kötelező polgári házasságról szóló törvény 77. §-a szerint csak férje szökése után egy évvel, hűtlen elhagyás címén indíthatja meg. Az egy év után Kriványt fölhívják a házassági kötelek visszaállítására, (amit az eddigiek után, — bajosan fog Krivány megtenni.) és a határidő lejártá után Kriványt a bíróság föloldja a házassági kötelek és egy hirhedtté vált név viselese alól.

* **A szorgalom áldozata.** Egy derék fiatalember szomorú végzetéről értesít nagy-szalantai tudósítók. Petrucz János seprői körjező huszonnégy éves Aurél nevű jogász fia 1. hó 3-án reggel revolverrel mellbe lötte magát és négy nappi haláltusa után kiszenderedett. A boldogtalan fiatalember valóságban a szorgalmának esett áldozatul. Folyton-folyvást, éjjel-nappal a könyvei mellett, megfeszített tanulással töltötte idejét és így kellő jártával

meggyöngült a látó képessége, ami szerfelett elkeserítette. Utóbbi időben annyira szívére vette baját, hogy kétségbeesett a jövődjén. A sok gyötrelme megkínította az agyvelejét is a szerencsétlen fiatalembernek eborult az elméje. Pillanatnyi örületében emelt fegyvert is maga ellen, gyaszt hozván családjára és barátaira.

* **Tűz az erdőben.** Nagy veszedelem tnyegte kedre virradó éjszakan a Dobrest határában húzóó Király erdőt. A rengetegen keresztül járó faiparvállalati iparvasut lo komotivjából kipattant egy szikra s a száraz avart lángra lobbantotta. Az elhagyatott erdő lángb borult s mire Dobrestből segítség érkezett 4714 méternyi terület pusztult el. A dobresti iparvállalat munkásai megfeszített erővel fogtak az oltáshoz, ami csak szerdan déltájban sikerült. A Király erdő a kincstár tulajdona; a kar több száz frt.

* **Nincs többé — kurtavas.** Egyelőre nem a szegény jó baka gyerekeknek hirdetünk örömet, a csendőrök meg a zupások érdekében jött az örvendeies irás A Rendeleti Közlöny legújabb száma közli a király parancsát, a melynek értelmében Fejérvay Geza báró honvedelmi miniszter a m. kir. csendőség-nel eltörölte az eddig szokásos büntetések a kurtavasat és a szigorító fogságot. A leg súlyosabb fey-lmi vétségért ezutan legfeljebb 30 nap kasszarnya-áristom dukal. A rendelet hatályát kit-rjeszté a m. kir. honvedseg és a közös hadsereg továbbszolgáló altisztjeire is.

* **Dániel báró kereskedelmi miniszter diszpolgársága.** Arad szab. kir. város törvh. bizottsága még júliusi közgyűlésében egyenvalug diszpolgárra választotta Dániel Ernő báró kereskedelmi minisztert azon érdemek elismeréséül, melyeket az ország gazdasági érdeke és Arad város érdekeinek előmozdítása körül szerzett. Az erről szóló diszoklevelet ma d. e. 10 órakor nyújtotta át Institorisz Kálmán főjegyző, Kristyory Janos kamarai elnök, Lendvay Sandor és Nikolics Peter törvényhatósági biz. tisztelettel álló küldöttség a minis ternek.

* **Falk Miksa** Hetvenedik születése napja alkalmából sokfelől felkeresik üdvözléttükkel Falk Miksa országgyűlési képviselőt. Ma Rakosi Jenő elnök vezetése mellett az Othón küldöttsége tisztelettel előtte, melynek üdvözlőtere az ünnepelt meghatottan válaszolt.

Falk mai születésnapja alkalmából a közélet több alakjától kapott üdvözlőlet. Érdekes a becsi Reich-rath hírlapírói karának tavrata, melyben a kvóta ügyében való engedékenységre kerik. Erre a tavratra Falk így felelt:

Warum ich und nicht er?

Warum Falk und nicht Hofrath Beer?

(Magyarul: Miért én és nem ő? Miért Falk és nem Beer?)

A Pester Lloyd szerkesztősége feliratban üdvözölte Falkot.

* **De a trai jelind — Hazádnak rendületlenül.** A nagyszabeni Tribuna azon kesereg folyton, hogy a nagyváradi g. kath tanítóképzőben az orah nótát leváltotta a Hazádnak rendületlenül nemzeti dala. Ezért aztan, mint mar nem egyszer, újból is erősen sokat foglalkozik az intézet vezetőjével, dr. Laurán Agoston kanonokkal, akit különben lemondása után ismét kineveztek a tanítóképző rektorává. Ha igaz a Tribuna beszéde, ugy Laurant minden józan embernek becsülni és méltanyolni kell, mert ő egyike lenne azon rika román nemzetiségű tanferfiaknak, akik tejesítik a hit és haza iránt való kötelességüket. Egyébként ime ezeket írja a nagyszabeni orah lap Laurán kanonokról:

Amitől félünk, nem menekültünk meg, Laurán újra a román g. kath. főnövelde rektora. Hogyan? Miért?

Taan Pavel püspök nem fogadta el lemondását, vagy a zsidópapocskák jeremiáit olvasván, melyek keservesen sirtak, látvan érdekeik veszedelmét — ő maga vontá vissza? Barhogyan áll azonban a dolog, nagyon szomorú, hogy újból egy román intézmény élén lejjük, melynek célja, hogy derék fiakat neveljen a nemzetnek és egyháznak. Ez idén

lesz 23 éve, hogy ezt az intézetet vezeti s e szerencsétlen százados talak alig viselhetik el a szegényt, mely őket csupán az ő gyengesége miatt környezi.

Vslamikor a romanismus goczpontja volt a vidéken és most daczára, hogy a következő feliratot viseli: Tenerimeí Romane gr. cath. Leopold II. MDCCXCII., mégis képes a magyar sovínismus, hogy hajlékot találjon benne ficzomodott eszméivel és elveivel.

Valamikor e falak közt hangzott fel először bánatosan e dal: De a trai jelind natiunea, nu-mi ajute Dzeu. (Ha a nemzet szenvedni fog, ne segítsen az Isten.) most pirulas nélkül éneklük benne, hogy: Hazádnak rendületlenül... es Isten áldd meg a magyart...!

Hogyan? Megfordult a világ kereke? Igen. Akkor a boldogult es feledhetetlen Popiu alit az élén és nem dr. Laurán Ágoston.

A görög-katholikus tanítóképzőben, a melynek ő igazgatója, a tanyelv nagyreszt nem román, mert — mint mondja — ha nekünk, románoknak, nincs kézi könyvünk, semhogy a schismaticusokhoz forduljunk, inkább menjünk a papistákhoz, a magyarok hoz. És szegény kép zdeszek — kiknek hivatasa, hogy egykor a nemzet tamaszai legyenek — kénytelenek Árpád nyelvével bajlódni.

Ez a kifakadás a lehető legnagyobb dicséret Laurán kanonokra nevez, aki különben egy nagyváradi hírlapíró előtt ugy nyilatkozott, hogy valami módon válaszolni fog ezekre a tamadasokra. Pedig bizony ez nem is tamadás, legalább nem az kötelességtudó, hazafias pappal szemben.

x **Egy született angol nyelvmesternő** jutányos díjazás mellett tanításra ajánkozik. Értekezhetni lehet Ajtó-u. 14. sz.

Különfélék.

Az ideges postamesternő. Norfolk hercege az angol hadsereg született altabornagya s az angol birodalom postainak legfőbb igazgatója Hampshire grófságban járt a minap. Dolga akadt a barwoodi tavró hivatában, a hol sürgőnyt akart feladni. Fiatal ideges kisasszony ült a kocozat mögött s a mint efolvasta a tavrát szövegét, visszaad a hercegnek ezekkel a szavakkal:

— Irja oda a saját nevét a szöveg alá.

— De kerem, szabadkozott a hercege, hiszen alá van írva.

— A kisasszony most már egészen ideges leit:

— Kikérem magamnak a tréfákat, Norfolk grófi nev. Különbén válasszon: vagy kijavítja a tavrát, vagy pedig nem küldöm el.

A hercege hidegen meghajolt, visszatért az íróasztalhoz, néhány sort odavetett a papírosra, amelyet aztan átadott a hivatalnoknőnek:

— Hivatalos tavrát, nem fogom kifizetni. Kérem azonnal továbbításat.

A kisasszony meglepetten nézett a papírlapra, amelyn ez állott:

»General Post-Office, London. A harwoodi tavrónő kiállhatatlan impertinenciával banik a közönséggel. Rögön eimozditandó. Igazgató.»

A mi most következett; könyvek, idegrohamok, sírás, könyörgés, mind nem lágyított meg a herceget. A tavrát elment s egy nappal később a kisasszony is utána.

Az ördög, mint a tagadás és gonosz megtestesülése létezése igeu elterjedt a hit birodalmában, az embernek azon sajátos természeténél fogva, hogy ellentét nélkül nem is tud képezni valamit, s ha jót feltéte ez, annak ellenetét a gonoszt is létezőnek tartja s képzetele cél tásti alakban állítja. Az egyházak tanai ezen képzelgésnek meg éppen kedveznek; s valóban némely ker. vallásfelekezetek templomaiban iszonyu képrasait láthatjuk az ördögnek és különféle ellenszenves műveleteinek. Mar a mózesi első esetről való leírásban ott találjuk a sántát, mint a jó Isten ellenbasat s az első bün szerzőjét. Honnan vették e rztenetes alakról alkotott képzelgéseket az emberek s hogy az nem

keresztýen eredetű s még eredetileg nemis a perzsa mythológiában keresendő: egy a n g o l i r ó etruszk származtatásából igyekszik valószínűvé tenni s azt mondja, hogy: az ós etruszkok imádták a halál istenét vagy szellemét. akit Ch a r u m n a k neveztek, valószínűleg a görög mythologia K h a r o n rajzolták le, mint egy utálatos kinézésű, ságot. Ez a visszataszító alak gyakran fordul elő etruszk emlékeiben a keresztien sátnál jához hasonlatosan. Innen átvették a rómaiak innen ismét átkölcösönözte az első keresztýen képzőművészet, a mely bőven foglal magában etruszk elemeket. Ez a kölcsönzött alakítás aztan a sátnáról a valóságos letezés hitbéli meggyőződésévé vált a képbeli alkotás erejének hatása által elfoglalt némely keresztýen felekezete-kben.

IRODALOM.

300 könyvkritika jelent meg a Benedek Elek szerkesztette Magyar Kritika I. évfolyamában, melynek tartalomjegyzékét a II-ik évfolyam f. e. ok. 1-én megjelent első számához mellékelte a szerkesztőség. 300 kritika manapság, midőn a kritika ugyszólvan mármár elhalgalt, 300 alapos, kimerítő bírálat manapság, midőn az irodalmi bírálat néhány sornyi ismertetésben talál csak helyet a lapok nagy részében, melyeket teljesen a politika és a napi érdekek foglalnak le maguknak! Olyan szám ez, mely minden részletezésnél jobban bizonyítja, hogy a Magyar Kritika becsülettel állotta meg helyét első évi pályafutása a att és biztosíték arra, hogy a jövőben is eljes od adással fojza betölteni hivatását. A Magyar Kritika, melyet a közöki miniszter is a legmelegebben ajánlott az iskolák és kulturális intézetek figyelmébe és mely a könyvbírálatokon kívül a színházi, zenei és művészi életet is figyelemmel kísérte és vezércikkeiben az általános érdekű irodalmi és művészeti kérdésekhez szólott hozzá, a szakemberek egész nagy gárdáját zászlaja alá hódította és azzal a lelke-edéssel indul 2-ik éves útjára, mely megalapítóit és munkatársait kezdettől fogva vezzerelte.

A Magyar Kritika, mely eddig az összes magyar megjelent könyvnek teljes bibliográfiáját és a folyóiratok kimerítő szemlejét közölte, a II. évfolyamban a külföldi könyvpiac nevezetes jelenségeit is számon fojza tartani.

Előfizetési ára egész évre 5 frt. Kiadóhivatal Kerep-si-ut 57 sz.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.
A debreczeni m. kir. dohánygyár telepen 5400 frt összköltséggel létesítendő összköltőhid és 620 frt. összköltséggel létesítendő gózpálya építésének elvállalása argyában f. hó 15. lejárattal a m. kir. dohányjövénéki központnál Budapesten (V. Kálmán u. 20.) nyilvános árlejtés tartatik.

II.
A cs. és kir. 5 hadtest hadbiztossága Pozsonyban a soproni elmezési raktár részére 2400 m. rozst és 3600 mm. zabot, a szombathelyi elmezési raktár részére pedig 1000 mm. rozst és 4000 mm. zabot kíván vasarolni.

Minek folytán felhívja a szállítókat, hogy ajánlataikat 14-én adják be.

III.
A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1899. évbén szükséges 700 m. mazsa közölj szállítása iránt f. hó 17-i lejárattal nyilvános pályázatot hirdet.

IV.
A m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas és aczélgyár igazgatóságok 1150 tonna teljesen keményre kiégetett

quaroz men szállítókat fel 15-ig adják

A már részére az anyagok, ke deszkák, ke nek biztosít a m. kir. f. v. ános árlejtés maranknál

A m. 1899. évre n szándékozva hogy ajánlat tatelek kam

A m. k. 1899. évbén beszerzésére lejárattal ny feltetelek ka

Buda

keszaruu zlet

Buda	
Bánsági	
Tiszavidéki	
Festvidéki	
Fehérmegyei	
Bácskai	
Essai magy	

szs elsőre
másodre
Árpa takarm
égetni
serföld
Zab —
Tengeri bán
mas n

Repce bánsá

Köbány
paronkint 3
54-55 kraj
— kilogram
Könnü (pár
sulyban) 53-
Sertésle
— volt kés
hónap 7-é
hónap 7-ik
1898 okt.
ben 46.139 d
iranyzata la

B
Ad notam
Ősz idő jar
Mező. erdő
Ködös az é
Mire lettün
Száz az é
Elbusulva h
Geriemadar
Cupán Bar
Műek is v

Oda által A
Szegény m

quartz mentes magnesitra lévén szüksége, a szállítók felhivatnak, hogy ajánlataikat f. hó 15-ig adják be.

V.

A máramarosi m. kir. sóbánya hivatalok részére az 1899 évben szükséges szertár anyagok, u. m. olajok, kenőcsök, faragott fak, deszkák, kendergyártmányok stb. beszerzésének biztosítása céljából f. hó 10-i lejárattal a m. kir. sóbánya hivatalban Szlatinán nyilvános arlejtés tartatik, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

VI.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1899 evre mintegy 1000 m. mázsa rézgáliczot szándékozván vásárolni, a szállítók felhivatnak hogy ajánlataikat f. hó 14-ig adják be A feltételek kamaránknál megtekinthetők.

VII.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1899 evben műhelyeiben szükségelendő műfák beszerzésének biztosítása céljából f. hó 11-i lejárattal nyilvános arlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

Budapesti gabonatözsde

okt. 9.

üzemrészlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	—	80	00.00—00.00
" " " "	77	—	81	00.00—00.00
" " " "	78	—	82	—
Tiszavidéki ó	79	9.10—9.20	—	9.80—9.90
" " " "	76	9.25—9.30	80	—00.00
" " " "	77	9.35—9.45	81	00.00—00.00
Festvidéki ó	78	9.50—9.55	82	9.75—9.80
" " " "	79	9.30—9.40	—	—00.00
" " " "	79	9.45—9.50	80	—
Fehérmegyei ó	76	9.55—9.65	81	9.80—9.85
" " " "	78	9.70—9.75	82	—
" " " "	79	9.25—9.35	—	—
Bácskai ó	76	9.40—9.45	80	00.00—00.00
" " " "	77	9.50—9.60	81	00.00—00.00
" " " "	78	—	82	00.00—00.00
Észak magy	78	—	80	—
" " " "	78	—	80	—
" " " "	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
1. osztályú elsőrendű	70—72	7.70—7.80
" " " " másodikrendű	—	7.50—7.55
Arpa takarmánynak	60—62	5.75—5.90
" " " " égetni való	62—64	6.25—6.80
" " " " serfőzdei	64—66	7.30—8.20
Zab	39—41	5.40—5.70
Tengeri búzai	—	5.30—5.35
" " " " más nemű	—	12.—12.75
Repce búzai	—	—

Sertés vásár.

okt. 8.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehez páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 54—55 krajczárig, közép (pönt 251—320 — kilogramm sulyban) 55—56 krajczár, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 53—54 krajczárig.

Sertés létszám: 1898. évi okt. 6-an — volt készlet 46.377 darab, 1898 okt hónap 7-én felhajtott 763 drb, 1898 okt hónap 7-ik napján elszállított 1001 darab 1898 okt. hó 8-ik napjára maradt készlet ben 46.139 darab. — A hizott sertés üzletirányzata lanyha.

CSARNOK.

Bánffy nótáiból.

Ad notam: »Minek is van szerelem a világon?»

Óz idő jár beborult a láthatár;
Mező, erdő mind hangtalan, mind sivar.
Ködös az ég hajh, fölöttünk,
Mivé lettünk, hova lettünk?!

Száraz az ég, suog a lomb, falevél
Elbusulva hallgatjuk, hogy mit beszél?
Gerlemadár nem zokog már az aqon,
Csupán Bánffy kesereg hogy:
»Minek is van napirend a világon?»

Oda áttel Ausztriában nincs hideg.
Szegény magyart gyalázzák a németek.

»Fizessünk mi nagyobb kvótát!»
Ezt a nótát hajtogatják.
S mi ide át szótalanul hallgatunk,
Mert nincs a ki fölemelje a szavunk.
Csöndes minden itt a magyar világon,
Csupán Bánffy kesereg hogy:
»Minek is van napirend a világon?»

Aludt tej let, hig kotyvalék a vérünk,
A világnak szágyene még, hogy élünk.
Akik egykor dicsők voltak
Lelkeinkből kiszorultak.

Háromszázas löerejű votum-gép
Haracoslja verej ékünk gyümölcsét.
Elcsüggedten itt allunk a határon,
Méz Bánffy is kesereg, hogy:
»Minek is van napirend a világon?»

Nagy, nemzeti eszményeink, hol vannak?

Akarata, ereje a magyarnak?
Üzletté lett ideálunk,
Nyakig porban, sarban állunk.
S míg az ország kora sirjat megássa
A zavarost Bánffy vígan balássza,
Nala nagyobb ur nem vón a világon,
Ha csak azt nem siratná, hogy:
»Minek is van napirend a világon?» . . .

Garrus.

Mi lesz már!? Mi lesz már!?

Mi lesz már!? mi lesz már!?

Ti országos Nagyk?!

Magyarország egén

Nincsen a mi ragyog! . . .

Kedves magyar hazám

Mi is lesz Te veled

De beborult az ég

Szentelt téred felett! . . .

Itt zászlód égetik . . .

Ott a szent sirt bántják.

Amott védangyalod

Szörnyen eltiporják . . .

Törvényt odázva vár

Felelős kormányod

S kegyelemből van meg

Ósi alkotmányod . . .

Az a szent paizsod,

Az a Jézus szented,

Melyet felistenid

Vérükön szereztek

Fogadott fiaid

A nemzetiségek

Anyás kebeledbe
Gyilkot ütni keszek . . .
S néped a magyar nép
Imádkozik, könnyez,
Szivre tett kezekkel
Zokog az Istenhez . . .
Oh! be árva helyzet!
Beh mondhatlan árva . . .
Talán Istentől is
Ki vagyunk már zárva?!

V. Z.

Nyilt-tér

Mint hogy a tavasz előrehaladásával cse-csemőket, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt, mert dus szénsav-tartalmánál fogva, specíficus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknel és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinel pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Agnes-forrás
kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító
BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.
Kapható minden gyógytárban,
fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kedvező véletlen.

Brünni posztó-gyár részvénytársaságotól nyert megbízásom folytán, hogy a helybeli kivitel-raktart leggyorsabban árusítsam ki, ajánlok következő posztó és gyapjuszövetarukat hallatlan olcsó árak mellett, és pedig:

	Ezelőtt.	Most.
3 méter igen finom téli cheviot öltötvnek	frt 9.—	frt 3.85
3 " " " " Kammgarn minden színben	» 12.—	» 4.95
3 " " " " Jägerndorfi áru	» 10.50	» 4.25
2.20 " " " " sima Mandarin minden színben felöltőnek	» 11.—	» 4.80
2.20 " " " " göndör Monteniak felöltőnek	10.75	» 4.50
1.15 " " " " téli Cheviot sima vagy csikos nadrágnak	» 4.75	» 1.95
5 " " " " sima posztó minden színben ruháknak	» 9.—	» 3.60

Mivel az áru tartósságáért és a színért kezeskedem, ama kellemes helyzetben vagyok, hogy a t. vevők meglegedését biztosíthatom.
15 méter vételnél viszonteladóknak 5%-ot engedményezek.
Ne mulassza el tehát senkisé a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.
Kapható utánvétel mellett

Reinhold Jakob

Krakkau, Dittelgasse,
a Brünni Részv.-társaság vezérképviselőjénél.

